

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Minőségfejlesztési jelentése 2013.

A dokumentumot összeállította: Dr. Hodossy-Takács Előd egyetemi docens,
a Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottság (MÉB) elnöke

Véleményezte: a DRHE akkreditációs munkabizottsága, MÉB, vezetői értekezlet

Elfogadta: DRHE Szenátus, 2014. 01. 17. (határozati szám: 55/2013-14)

Elfogadásra előterjesztette: dr. Fekete Károly, rektor

Tartalom

Előzmények és a minőségbiztosítás helyzete a DRHE-n.....	3
Az oktatói munka hallgatói véleményezéséből leszűrt általános megállapítások.....	4
Intézménnyel kapcsolatos hallgatói elégedettség. MinSz 1. sz. melléklet (232 db kitöltött kérdőív)	4
Nem oktató-kutató alkalmazottak elégedettsége. MinSz 6. sz. melléklet (21 db kitöltött kérdőív)	5
Oktató-kutató alkalmazottak elégedettsége. MinSz 5. sz. melléklet (19 db kitöltött kérdőív)	6
A Doktori Iskola (volt) hallgatóinak elégedettsége. MinSz 3. sz. melléklet (17 db kitöltött kérdőív)	7
Szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény. MinSz 9. sz. melléklet (14 db kitöltött kérdőív)	8
Elégedettség a teológiai szakkönyvtár szolgáltatásával. MinSz 4. sz. melléklet (11 db kitöltött kérdőív)	9
Elégedettség a Maróthi (szak-)könyvtár szolgáltatásával. MinSz 4. sz. melléklet (11 db kitöltött kérdőív)	9
Végzett hallgatókat foglalkoztató munkáltatók elégedettsége. MinSz 13. sz. melléklet (11 db kitöltött kérdőív)	10
Összegzés	11
Záradék	11

Előzmények és a minőségbiztosítás helyzete a DRHE-n

A DRHE éves minőségfejlesztési jelentésének elkészítési követelményeit a Minőségbiztosítási Szabályzat határozza meg. A 2013. év végén megfogalmazott szabályzatban rögzített protokoll alapján:

- Az éves minőségfejlesztési jelentés a MÉB koordinálása mellett készül, de a minőségfejlesztésért felelős személyek és testületek együttműködésével születik meg.
- A jelentés tervezetének véleményezéséről a MÉB elnök gondoskodik;
- végül a különböző észrevételek figyelembevételével átdolgozott jelentést a MÉB terjeszti a Szenátus elé elfogadásra. A beterjesztésnek legkésőbb 2014. február 15-ig kell megtörténnie.
- A Szenátus által elfogadott minőségfejlesztési jelentésben szereplő adatok közérdekűek és nyilvánosak.

2013 decembere / 2014 januárja a DRHE-n az akkreditációs felkészülés jegyében zajlik. Ez a magyarázata annak, hogy ebben az évben a minőségfejlesztési jelentés egyik véleményező testülete a szak- és képzési felelősöket, valamint a minőségbiztosítás területén érintett felelősöket, valamint a minőségbiztosítás területén érintett felelősöket tömörítő, az akkreditációt előkészítő koordinációs testület.

A DRHE-n 2011 nyarán lezajlott integrációs folyamatot követően új szabályzatok megalkotásával járt együtt. Az új SzMSz alapján felállt a Minőségbiztosítási és Értékelési Bizottság, mely összefogja és koordinálja az intézményben felmerülő legfontosabb minőségirányítási és mérési feladatokat, valamint megválasztásra került a minőségügyi referens. A Szenátus elfogadta a DRHE küldetésnyilatkozatát, majd 2013 őszén a Minőségbiztosítási Szabályzatot (továbbiakban MinSz). Jelenleg zajlik az új intézményfejlesztési terv, valamint a 2014 tavaszán esedékes intézményi akkreditációra történő felkészülés jegyében a szakok aktuális önértékelésének, és az intézményi önértékelésnek az elkészítése.

Ez az új szabályzat elfogadása után az első minőségfejlesztési jelentés. Ennek következményeként, noha a szabályzat előírja, hogy a jelentésben javaslatokat kell megfogalmazni a minőségbiztosítási tevékenység javítására, jelen dokumentum sokkal inkább az aktuális helyzet bemutatására törekszik. A helyzetértékelés a 2013. decemberében lefolytatott mérések feldolgozott jegyzőkönyvein alapul. A következőkben bemutatásra kerülnek az alábbi mérések legfontosabb eredményei, a rendezés a visszaérkezett kérdőívek száma alapján történt:

- Oktatói munka hallgatói véleményezése.*
- Intézménnyel kapcsolatos hallgatói elégedettség.**
- Nem oktató-kutató alkalmazottak elégedettsége.**
- Oktató-kutató alkalmazottak elégedettsége.**
- A Doktori Iskola (volt) hallgatóinak elégedettsége.**
- Szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény.**
- Elégedettség a teológiai szakkönyvtár szolgáltatásával.**
- Elégedettség a Maróthi (szak)könyvtár szolgáltatásával.**
- Végzett hallgatókat foglalkoztató munkáltatók elégedettsége.**

* Elektronikus kérdőív alkalmazásával

** Papíralapú kérdőív alkalmazásával

Az oktatói munka hallgatói véleményezéséből leszűrt általános megállapítások

- A hallgatók részvételi hajlandósága alacsonynak mondható. Intézményi összesítésben 915 kérdőív érkezett be, 9590 jogosultság mellett. Ez 9,54%-os kitöltési aktivitást jelent. A szabályzat által előírt időkeret szerint zajlott a mérés, viszont a kérdőívek elsöprő többségét a rendszer megnyitása után 3 napon belül töltötték ki. A mérés a tanulmányi nyilvántartórendszer felületén zajlott.
- Az összes beérkezett kérdőív alapján tehető néhány megállapítás arra vonatkozóan, hogy milyen kép él a válaszadó hallgatókban az intézmény egészéről. Természetesen mechanikus összegzés (különösen ilyen arányú kitöltési aktivitás mellett) csak torz képet eredményezhet, de a kérdőív kérdéseinek jellege alapján problématerületek nevesíthetők. Pozitív megítélésről akkor beszélünk, ha a válaszadók meghatározó többsége jellemző / nagy mértékben jellemző / teljes mértékben jellemző választ adott. Legfontosabb összegző megállapítás: minden kérdés esetében a válaszadók mintegy háromnegyede pozitív véleménynek adott hangot. Az összesítésben annak van legnagyobb jelentősége, hogy az oktatók ez alapján egyértelműen jellemzően etikus viselkedésűek, igyekeznek pontosan ellátni feladataikat.
- A Szabályzat értelmében csak azok a kurzusértékelések vehetők figyelembe, melyek esetén a kitöltő hallgató ténylegesen részt vett a kurzusokon (saját bevallás alapján); csak olyan kurzus tekinthető értékeltnak, melyről a regisztrált hallgatók 25%-a kitöltött értékelő ívet, és legalább öt értékelő lap rendelkezésre áll (min. öten regisztráltak az adott kurzusra, és min. 25%, de legalább öt kitöltött adatlap). Ezeknek a feltételeknek jelen szemeszterben mindössze 31 kurzus felelt meg.
- Intézményi szinten megállapítható, hogy a válaszadó hallgatók inkább pozitív véleményeket fogalmaztak meg. Ez értékelhető úgy, hogy a negatív véleményt kialakító hallgatók jellemzően nem fáradnak az önkéntes válaszadással.
- A jövőbeni visszacsatolások során továbbra is hangsúlyozni kell, hogy az elektronikus rendszer anonimitást biztosít. Elképzelhető, hogy a hallgatók válaszadási passzivitása részben bizalmatlanságból fakad, tehát talán sokan nem bíznak a ténylegesen megvalósuló anonimitásban.
- Fontos, hogy a HÖK, valamint az összes oktató jelezze a hallgatók felé, hogy szükség van a kurzusértékelő lap kitöltésére.
- A mérés eredményeinek részletes bemutatása (a szabályzat előírásainak megfelelően) külön jegyzőkönyvben történik meg.

Intézménnyel kapcsolatos hallgatói elégedettség.

MinSz 1. sz. melléklet (232 db kitöltött kérdőív)

Ennek a kérdőívnek a kitöltésére látszólag szép számmal vállalkoztak hallgatók, hisz a 232 db visszaérkezett kérdőív örömteli. Nagy kár azonban, hogy az értékelőnek úgy tűnik, ezeknek a meghatározó részét egyetlen ember, egy tollal, egy kézmozdulattal töltötte ki – rendszerint igen

egyhangúan (csak 2-es, csak 5-ös, stb. válaszok egy egész lapon át). Ebből az értékelésből tehát valós adatok leszűrésére a jelentés nem vállalkozik. Ha komolyan akarjuk venni a nehezen komolyan vehető értékelést, akkor az állapítható meg, hogy a kitöltők jellemzően pozitív képet rajzolnak, minden feltett kérdésre 2/3 – 3/4 arányban a három lehetséges legpozitívabb válasz egyike született.

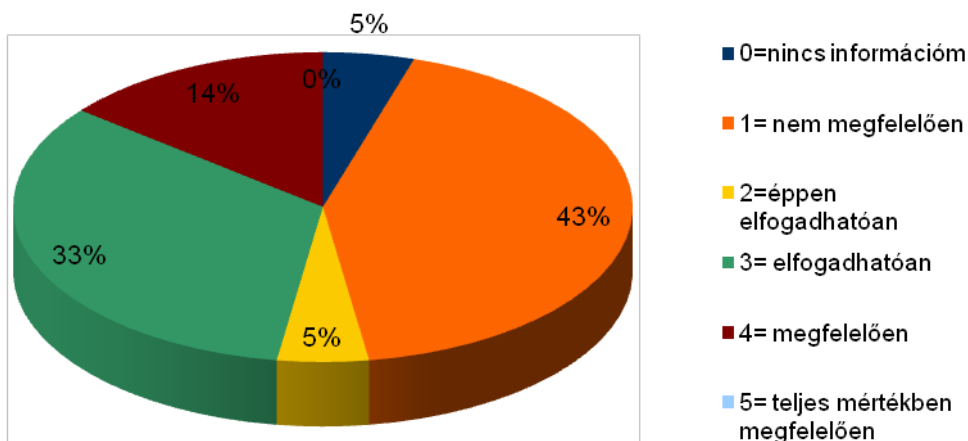
Nem oktató-kutató alkalmazottak elégedettsége.

MinSz 6. sz. melléklet (21 db kitöltött kérdőív)

A nem oktató-kutató munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak kérdőívei a MinSz-ben a legrövidebbek közé tartoznak. Talán ezzel is magyarázható, hogy a munkatársak komolyan vették a felkérést, és kellő számban érkeztek be kérdőívek. A beérkezett 21 db kérdőív alapján meglehetősen jól kirajzolódik ennek a körnek a véleménye.

- Nem volt olyan válaszadó, aki teljes mértékben megfelelőnek ítélte volna az egyetemen a munkafeladatok összehangolását. Ennél a kérdésnél 57%-ban születtek a „megfelelő” vélemények.
- Munkahelyek kialakítása 62%-ban megfelelő/teljes mértékben megfelelő. Érdekes, hogy ez az eredmény egy ideiglenes helyzetben született.
- Motivációs terület: egyetlen válaszadó sem teljes mértékben elégedett. Elgondolkoztató, hogy bár szélesen árnyalt skálán mozognak a válaszadási lehetőségek, a válaszadók 43%-a szerint az intézmény nem motiválja megfelelően a dolgozókat; ők az adható legrosszabb véleményt fogalmazták meg. Ez a legnegatívabb észrevétel a kérdőívek válaszai között.

9. Megfelelően motiválja-e az egyetem a dolgozóit az egyéni és a szervezeti teljesítmény növelésére?

Ezek az adatok arra hívják fel a figyelmet, hogy nagy energiákat kell a belső fejlesztésre, kommunikációra, munkahelyi légkörre fordítani. Ugyanakkor az intézmény munkahely-kialakítását, a munkavégzés fizikai körülményeit a munkatársak megfelelőnek érzik.

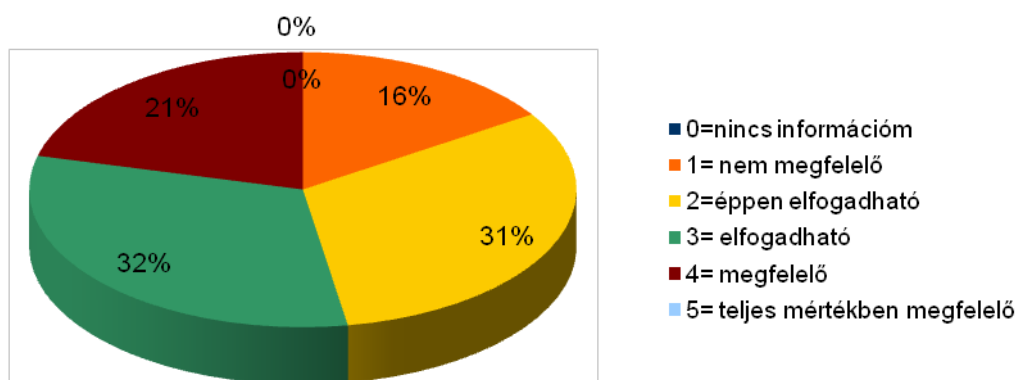
Oktató-kutató alkalmazottak elégedettsége.

MinSz 5. sz. melléklet (19 db kitöltött kérdőív)

Az oktató munkatársak szinte minden válasz esetében legnagyobb számban a maximális alatt egy jeggyel értékelték; ami után általában az egyel gyengébb minősítések állnak legnagyobb számban.

- Kiegyenlített képet mutat a munkatársak bevonására vonatkozó kérdés (Hogyan minősíti a munkatársak bevonását az egyetem működésébe és küldetésének megvalósításába?), ahol a válaszadók 26-26%-a a megfelelő és az elfogadható válasz között oszlott meg. Feltűnő, teljes mértékben ezzel 16% elégedett; 11-11% szerint nem megfelelő vagy éppen elfogadható a helyzet. 10% nem rendelkezik információval erről.
- Hasonló a helyzet a feladatok összehangolásának vonatkozásában: itt is összesen 69% megfelelőnek, ill. elfogadhatónak ítéli a jelen állapotot.
- Körülbelül ugyanez a tendencia látszik az intézmény innovációhoz való hozzáállásán és a munkafolyamatok tervezésén, valamint a humánerőforrás-gazdálkodás megítélésén is.
- A legjobb a helyzet a szűkebb munkahelyi egységek megítélésénél. A saját egység munkahelyi légkörét, szervezeti kultúráját a válaszadók 37%-a az adható legpozitívabb válasszal illette (teljes mértékben megfelelő), 26% pedig ennél csak egy értékkel adott kevesebbet (megfelelő). Ennél is pozitívabb a kép az egységben uralkodó „tisztelegesség” megítélésénél (Tisztelegés bántás mód jellemzi-e az Ön tanszékét/szervezeti egységét?) – ennél a kérdésnél a válaszadók 53%-a maximálisan elégedett, további 16% pedig csak egy értékkel adott kevesebbet. Ehhez hasonlóan pozitív képet alkottak a munkatársak az egyetemi szintű személyügyi problémákhoz való hozzáállás megítélésénél (37% teljes mértékben megfelelőnek, 21% megfelelőnek tartja ezt).
- Negatívabb kép az eszközellátottság területén bontakozik ki; itt egyetlen válaszadó sem maximálisan elégedett.

11. Milyennek ítéli Ön tanszékének/szervezeti egységének oktatási, kutatási eszközellátottságát?

A legfontosabb megállapítás az lehet, hogy a szűkebb szervezeti egységek, konkrét, látható, mindennapokban közös munkát megkövetelő szervezeti egységek szintjén az intézmény kiugróan jól teljesít, azonban az oktató-kutató munkatársak a nagyobb szervezetben még nem találták meg a helyüket, nem látják át a döntéshozatali mechanizmusokat, nem látnak tisztán egyetemi szinten.

Ugyanakkor egy dolgot egyértelműen pozitívnak tartanak egyetemi szinten is: a személyi problémákhoz való hozzáállást. A DRHE-t jellemzően humánus munkahelynek írják le az itt oktatók.

Fejlesztésre szorul az oktatók szerint az intézményi eszközpark.

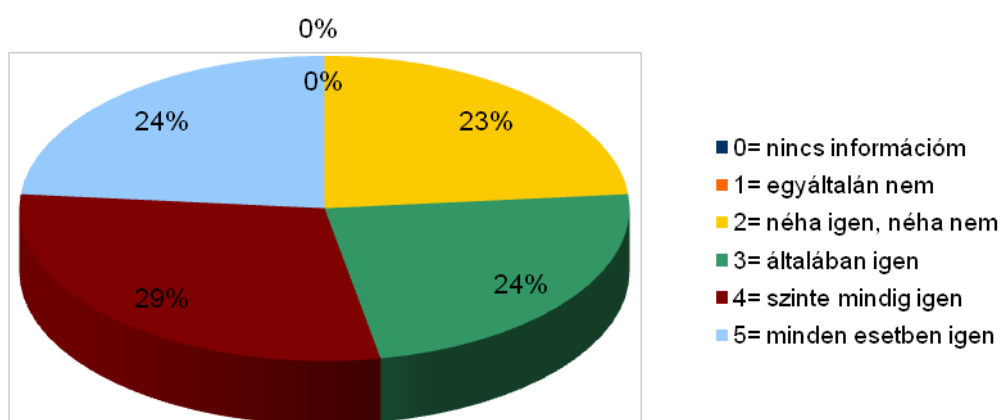
A Doktori Iskola (volt) hallgatóinak elégedettsége. MinSz 3. sz. melléklet (17 db kitöltött kérdőív)

A Doktori Iskola hallgatóinak véleménye meglehetősen egyhangú. Elégedettek, gyakorlatilag minden esetben a legpozitívabb adható két válasz 75% körüli értéket reprezentál.

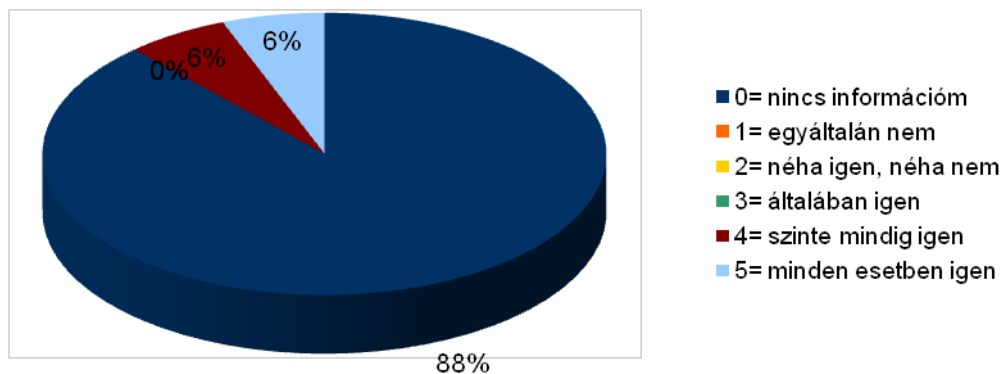
Ettől az általános képtől eltérő értéket két esetben mértünk.

- A DI hallgatói vegyesen ítélik meg a konzultációs napok programját.
- Saját bevallásuk szerint nincs kellő információjuk arról, hogyan, mennyire korrekten végzik munkájukat az egyes bíráló bizottságok a fokozatszerzési eljárások során. Ez azért problémás, mert kívánatos lenne, hogy a doktoranduszok meg legyenek győződve arról, hogy munkájuk maximálisan korrekt értékelésére számíthatnak.

10. A konzultációs napok programja érdekes, szakmailag színvonalas, a doktori felkészülés szempontjából hasznos?

11. A doktori fokozatszerzési eljárás során a bíráló bizottság elfogulatlanul, korrektül értékelt a teljesítményét?

Összefoglalva a fentieket, két megállapítást tehetünk. További erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében, hogy javuljon a konzultációs napok megítélése, érezzék a hallgatók, hogy ez felkészülésük szempontjából fontos; ugyanakkor több információt kell, hogy kapjanak a bíráló bizottságok munkájáról, a fokozatszerzési folyamatról.

A KÖVETKEZŐ KÉRDŐÍVEK ESETÉN ALACSONYNAK MONDHATÓ A KITÖLTÉSI INTENZITÁS. EZEKBE AZ ESETEKBE KÖVETKEZTETÉSEKET CSAK NAGYON ÓVATOSAN LEHET LEVONNI, EZÉRT ETTŐL KEZDVE ÖSSZEGZŐ KÖVETKEZTETÉSEKET NEM ADOK MEG, CSUPÁN ISMERTETÉSRE KERÜLNEK A KÉRDŐÍVEK EREDMÉNYEI.

Szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény.

MinSz 9. sz. melléklet (14 db kitöltött kérdőív)

Ez a kérdőív a szakmai gyakorlaton nyújtott teljesítményt úgy méri, hogy egy kérdéskörrel igyekszik lefedni több szak és több gyakorlat típus jellegzetességeit.

- Jellemzően elégedettek a hallgatókkal, ill. az egyetem képzésével a válaszadók, de ritkán adnak hangot annak, hogy teljes mértékben elégedettek lennének. A legpozitívabban a hallgatók informatikai ismereteit ítélik meg – ez viszont generációs különbségre is utalhat.
- Vegyes a kép a hallgatók viselkedéskultúrájának megítélése tekintetében, az előzetes felkészítés során erre külön figyelmet érdemes fordítani.
- Nem egyértelműen pozitív a hallgatók megítélése a friss szakmai eredmények terén.
- Közepes megítélésű a hallgatók szakmához való hozzáállása, és tudásukat nem ítélik kellően integrálnak.
- Ugyanez a helyzet a továbbfejlesztési képességgel – viszont a szakmai gyakorlaton ez még nem is tekinthető feladatnak.

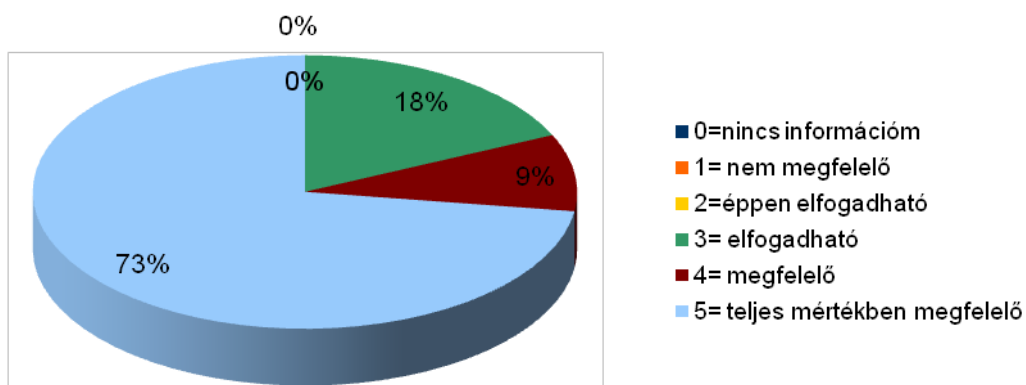
Elégedettség a teológiai szakkönyvtár szolgáltatásával.

MinSz 4. sz. melléklet (11 db kitöltött kérdőív)

A teológiai szakkönyvtárral kapcsolatban a válaszadó felhasználók általában pozitív nyilatkozatokat tettek, jellemzően a válaszok 2/3-a az adható két leginkább pozitív válasz között oszlik meg. Ettől két ponton látható említésre érdemes eltérés.

- A válaszadók a többi kérdéshez képest negatívabban ítélték meg a könnyű fellelhetőség, rendezettség, ill. informatikai eszközök használhatóságának kérdéseit. Ez alapján tehát a rendezettség, és az informatikai eszközök állapota és hozzáférhetősége kapott negatívabb megítélést.
- Kiugróan pozitív a könyvtáros munkatársak segítőkészségének megítélése. Ez a mérés leginkább kiemelkedően pozitív eredménye.

13. A könyvtárosok segítőkészsége megfelelő?

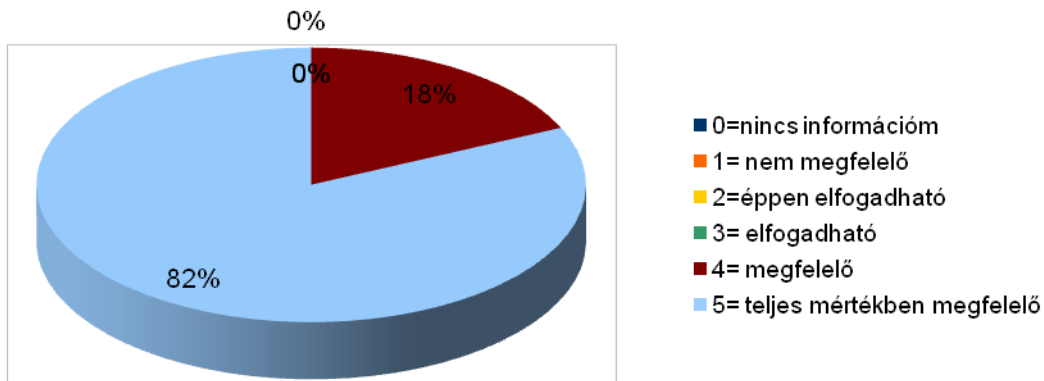

Elégedettség a Maróthi (szak-)könyvtár szolgáltatásával.

MinSz 4. sz. melléklet (11 db kitöltött kérdőív)

A legfontosabb jellegzetességekben ez a mérés a teológiai szakkönyvtárhoz hasonló eredményeket hozott. Egyértelműen pozitív vélemények fogalmazódtak meg, említésre érdemes negatív szélsőértékeket itt nem találunk. Hasonlóan a DRHE teológiai szakkönyvtárához itt is magas pontszámot ért el a könyvtárosi segítőkészség megítélése; és ezt is előzte szakmai felkészültségük értékelése.

14. A könyvtárosok szakmai felkészültsége megfelelő?

Végzett hallgatókat foglalkoztató munkáltatók elégedettsége. MinSz 13. sz. melléklet (11 db kitöltött kérdőív)

Ezeknél a kérdőíveknél az amúgy is alacsony kitöltési intenzitás mellett nem sikerült minden kérdőívet figyelembe venni: volt válaszadó, aki több munkatársat értékelt egyetlen lapon, így nem vált világossá a válaszok tartalma sem. Megjegyzendő, hogy a kérdőív ilyen kitöltésre lehetőséget ad. Ez a kérdőív a jövőben változtatásra szorulhat: szükséges lenne a beírandó válaszok (pl. időtartam) esetén intervallumokat megadni, melyek közül választhatna a kitöltő, és eleve szükséges lenne lehetőleg mindenhol a feleletválasztásos kitöltést lehetővé tenni.

- A kérdőívet kitöltők alapvetően elégedettségüknek adtak hangot; a kérdéseknél jellemzően a két legmagasabb érték kapta a válaszok 75%-át.
- Kiugróan pozitív a hallgatók informatikai ismereteinek a megítélése. Ez, hasonlóan a gyakorlatokhoz, jelezhet generációs különbséget is.
- A kérdőívek alapján a végzettekkel kapcsolatosan kiugróan negatív vélemény egyetlen kérdés esetében sem született.

Összegzés

Noha a minőségbiztosítási program körvonalazódása óta ez volt az első átfogó mérés, az eredmények alapján lehetőségünk van néhány megállapítás megfogalmazására.

- Valamennyi érintett csoport felmérésénél többségében a pozitív vélemények kerültek megfogalmazásra. Ezt értékelhetjük nagyfokú elégedettségként, vagy az elégedetlenek hallgatásaként is, de az értékek mindenképp egyértelműek.
- Alacsony a kitöltési intenzitás. A jövőben a minőségbiztosítás egyik meghatározó feladata kell, hogy legyen a folyamatos tájékoztatás, a visszacsatolás – ettől várható a beérkező kérdőívek számának emelkedése.
- A következő mérések előtt célszerű ismét áttekinteni a kérdőíveket, esetenként rövidítéseket, egyszerűsítéseket végrehajtani.
- A hallgatói rétegben, az elektronikus felületen kitöltők körében fontos az anonimitás biztosításának erőteljes hangsúlyozása.
- Az oktatói kör megkérdezésének fontos eredménye, hogy pozitív visszajelzéssel voltak a szűk szervezeti egységük viszonyairól; fontos feladat, hogy ezt az érzést segítse az intézmény megerősödni a tágabb, egyetemi szintű kapcsolatok rendszerében is. Ez további döntések meghozatalát igényelheti.
- A DRHE életéről fontos visszacsatolás, hogy az oktatói és a hallgatói körben egyaránt találkozhatunk azzal, hogy jellemzően etikus és humánus légkörben folyik a munka.
- Lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy az oktató és a nem oktató munkatársak is motiválóbbnak érezzék környezetüket, munkahelyüket.
- Érdemes elgondolkozni a doktorandusz hallgatók képzési programjának dinamikáján és a doktori fokozatszerzési eljárások transzparenciájának kommunikációján is.

Záradék

A DRHE Szenátusa a fenti Minőségfejlesztési jelentést 2014. január 17-én megtartott rendes ülésén megtárgyalta és 55/2013-14. számú határozatával elfogadta.

Debrecen, 2014. január 17.

Dr. Fekete Károly
rektor